

Nyheter og oppdatering vedr. 2017

Til HDIs venner og støttespillere

18.12. 2017

Jeg kom "hjem til jul" i helgen etter en vellykket tur til Togo. Der presenterte Professor André Lalonde fra Canada, Dr Zeidou Alassoum fra HDI-Niger, Michelle Skaer Terrien fra University of California San Francisco, og jeg den aktuelle forskningen og HDIs opplegg for å forebygge at kvinner blør seg i hjel ved fødsel, for helsemyndighetene i Togo. Tusen Takk til Leif Høeghs Stiftelse som gjorde dette mulig!

Fremleggene ble meget positivt mottatt, så det syns å være gode muligheter for at Togo vil si "Ja" når beslutningstagerne samles for å ta stilling til dette over jul. Vi får se. Går de inn for det, tror jeg Togo har mange forutsetninger for å lykkes.

En delstat i Nigeria er på det nærmeste i gang etter et tilsvarende besøk av Zeidou og meg for en del måneder siden. En "baseline" undersøkelse som de kan måle resultater mot, er gjennomført. Nylig hjalp Zeidou med opplæring av "master trainers" som skal reise delstaten rundt for å lære opp "alle" leger, sykepleiere og jordmødre i hvordan de kan redde kvinners liv med den nye tilnærmingen. Det er faktisk delstaten selv som finansierer hele opplegget! HDI har bidratt med teknisk hjelp og råd i planleggingen, men kontor i Nigeria har vi ikke. Dette kjører de helt selv.

Blødningsprosjektet i Niger ble lagt frem på et møte i New York 5.12., et møte organisert av en forskningsgruppe som kjører en inngående undersøkelse for å se hvordan arbeidet vårt i Niger går, støttet av Gates Foundation og helt uavhengig av oss. Konklusjonene deres ventes til våren.

Resultater fra Niger fortsetter å være lovende. Vi har informasjon om 221 996 fødende i helsevesenet fra prosjektet startet. Bare 2,2% av dem blødde for mye, mot forventet ca. 18% hvorav over halvparten ville blø livsfarlig mye om ingen gjorde noe for å hindre det. Dødeligheten pga blødning er halvert sett fra flere synsvinkler. Og nesten tre ganger så mange kvinner døde av blødning per 100.000 fødsler i 2015, sammenlignet med 2017 t.o.m. september. Det er fortsatt for få helsesentre og sykehus som sender rapporter, men andelen er sterkt økende etter vi har fått begynne med "supervisjonsbesøk" i regionene takket være en raus bevilgning fra Kavlifondet.

Kavlifondets bevilgning på 1,5 millioner kr (kr. 500.000 til kjøp av medisin mot blødning (misoprostol) gjør at vi og helsemyndighetene i 2017 har gjennomført "supervisjonsbesøk" til et utvalg av sykehus og helsesentre i alle regioner unntatt en der sikkerhetssituasjonen gjør reiser utilrådelig. Under besøkene sammenligner man innsendte tall med det en finner i loggbøkene på stedet, diskuterer deres resultater sammenlignet med det som oppnås ellers, svarer på spørsmål, og oppmuntrer helsearbeiderne mht spesielt dette initiativet.

Fødslesfistel borte. Ny tilnærming skal prøves i en region på størrelse med Sør Korea.

Kavlifondet, Stiftelsen InFiL, enkeltpersoner, og noen mindre bedrifter støtter prosjektet i Niger for å forebygge fødselsfistel og fødselsrelatert mødredødelighet i et område på størrelse med Rogaland. Fra juni 2008 t.o.m. oktober har over 130 000 født uten et eneste dødsfall grunnet blokkert fødsel,

der dét tok kvinners liv like ofte som blødning før prosjektet startet. Etter juli 2009 er fødselsfistel også "borte", bortsett fra ett tilfelle i 2012.

Takket være en bevilgning i november i år til HDI-Norges amerikanske søsterorganisasjon får vi nå anledning til å teste en ny tilnærming som Dr. Zeidou og jeg har tenkt ut, for å forebygge fødselsfistel i virkelig store befolkninger over virkelig store områder. På tross av gode resultater og det rimelige kostnadsnivået ser det ut til at opplegget vi har brukt hittil blir "for dyrt" for at andre skal begynne å bruke det. Det nye opplegget blir vesentlig rimeligere. Spørsmålet er om det virker tilnærmet like godt! Det får vi to år på oss til å prøve ut i en befolkning som bor i områder på størrelse med Sør Korea, d.v.s. i Tahoua Region i Niger, takket være Izumi Foundation i USA.

WHO erklærer Togo fri for "elefantsyke" (lymfatisk filariasis)

I april erklærte WHO at Togo, som det første landet i Afrika, er fri for den skadelige, nedverdiggende parasittsykdommen lymfatisk filariasis ("elefantsyke") som ofte er katastrofal for de som får det. Det var HDI som besøkte Togo i 1997 med en kollega fra Ghana for å spørre helseministeriet i Togo om de ville begynne bekjempelse av elefantsyke samtidig som vi støttet oppstarten i Ghana. Slik ble det. I 2009 kunne Togo avslutte årlige behandlingsrunder av hele befolkningen i affiserte områder. Tre grundige undersøkelser, samt leting året rundt etter sykdommen på kreative måter med lav kostnad, har siden vist at alle barn som fødes i Togo idag er uten fare for å få denne forferdelige sykdommen. Før kunne over 25% av mennene i enkelte landsbyer ha enorme væskeansamlinger i pungen. Begge kjønn kunne få grusomme (og stinkende) opphovning av ben, armer, og et bryst hos kvinner. Å få Togos suksess bekreftet av WHO var en merkedag for landet, og en stor glede for HDI!

"Den siste kilometeren" i utryddelse av guineaorm er fortsatt vanskelig

Et utbrudd i Etiopia i september og oktober ser ut til å hatt sitt utspring i ett individ med guineaorm i 2016. Frem til dette lå Etiopia an til, for første gang, å ha et helt år uten tilfeller etter 3 tilfeller i 2016. I guineaorm bekjempelsen begrenser vi oss nå til å opprettholde finnerlønnen som brukes til å finne de aller siste tilfellene. Ellers har sykdommen bare vært å finne i Chad i år. I årets første 10 måneder har Sør Sudan fortsatt ikke hatt et eneste tilfelle!

Prestisjetung pris

Anders Forsdahls Pris for 2017 ble tildelt HDIs daglige leder Anders Seim "for sin helt spesielle legegjerning innen internasjonal distriktsmedisin: eliminering av neglisjerte og utryddbare sykdommer i den tredje verden". Forsdahl foredraget 20. oktober, og prisutdelingen samme kveld under Nidaroskongressen i Trondheim, ble begge møtt med stående applaus fra kollegene i allmennmedisin. Prisen består av et flott tresnitt av den samiske kunstneren Hans Ragnar Mathisen og 20.000 kr. som skal brukes til kjøp av nok misoprostol til å beskytte kvinner mot overdreven blødning ved ca. 7000 fødsler.

Tusen takk for hjelp, støtte og oppmuntring i 2017!!!

Dr. Anders Seim, daglig leder, HDI-Norge